

2. Москаленко В. О. Основні принципи формування кадрового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка. БізнесНавігатор*. 2010. № 3(20). С. 155-159.

3. Дашко І. М. Кадровий потенціал: сутність та фактори його розвитку. *Економіка та держава*. 2017. № 1. С. 65-68.

4. Калінін А. М. Концептуальні підходи до визначення сутності кадрового потенціалу підприємства. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2014. Т. 19. Вип. 2/5. С. 51-54.

СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО У СФЕРІ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ-СИРІТ І ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

*Романова І.А., д. пед. н., доцент
Харківський національний педагогічний університет імені
Г.С. Сковороди*

Протягом останнього десятиріччя завдяки підтримці міжнародних організацій і зусиллями волонтерів, громадських організацій і небайдужих підприємців в Україні намітилась позитивна тенденція щодо розвитку соціального підприємства: створено платформу з соціального підприємства, розроблено підручники для закладів вищої й загальносередньої освіти, курси з соціального підприємництва тощо. Категорія «соціальна відповідальність» поступово стає невід'ємною частиною сучасного суспільства. Однак без підтримки з боку держави цей процес не може розвиватися. Прийняття профільного закону щодо соціального підприємництва, розробка гарантій і механізмів стимулювання соціального підприємництва є першочерговим завданням для розв'язання проблем у соціальній галузі для державної влади.

Виділяють декілька сценаріїв підтримки соціально вразливих верств населення соціальними підприємствами: 1) працевлаштування пільгового контингенту на підприємстві; 2) виготовлення соціально значимої продукції підприємством; 3) відрахування частини прибутку до конкретних соціальних інституцій на допомогу певним категоріям населення, які потребують соціальної підтримки.

У напрямі соціально-правового захисту дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на рівні держави проводиться постійна й цілеспрямована робота. Правові, організаційні, соціальні засади та гарантії державної підтримки дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, визначаються Законом України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування». На сучасному етапі відбувається реформування інтернатних закладів і розвиток сімейних форм виховання. Служба у справах дітей, центри соціально-психологічної реабілітації дітей, психологічні служби закладів освіти працюють у напрямках: соціального супроводу таких дітей; забезпечення доступним житлом; сприяють працевлаштуванню; тощо.

ЮНІСЕФ, громадські організації «СОС Дитячі Містечка», «Партнерство «Кожній дитині», «Надія і житло для дітей» та інші реалізують соціальні проекти з цією цільовою групою.

В Україні в напрямі підтримки саме дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, соціальні підприємства працюють щодо сприяння їхньому працевлаштуванню; створення умов для реалізації дітьми своїх творчих, культурних, спортивних здібностей. Наприклад, Благодійний Фонд «ОРФАН ЕДЬЮКЕЙШН КЛАБ УКРАЇНА» створив соціальне підприємство «HANDCRAFTS by orphans», яке об'єднало 220 дітей-сиріт України. Це перша в Україні творча майстерня виробів ручної роботи від дітей-сиріт, які реалізуються як на власній платформі - <https://handcrafts.orphan-club.com>, так і на інших українських та міжнародних платформах з продажу. Усі кошти йдуть дітям-сиротам. Можливість у користуванні грошима вони отримують після випуску з Інтерната.

Проте, найбільш поширеною є практика матеріальної підтримки конкретних соціальних інституцій з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування (інтернатів, дитячих будинків сімейного типу, прийомних родин) підприємствами.

Аналіз практики соціальної роботи з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування, дозволяє визначити серед інших проблем одну, проте найбільш поширену: непристосованість таких дітей до подальшого самостійного життя. У зв'язку з цим дилема: «дати рибу або вудку й навчити ловити» – потребує подальшого розв'язання.

Цікавим є досвід громадської благодійної організації «Хеврон», на базі якої ІТ-компанія й ІТ-академія для сиріт працює як система. Прибуток спрямовується на підтримку їхнього дитячого будинку з освітньою програмою для дітей. Два роки учні навчаються програмуванню, а після завершення навчання отримують роботу в цій компанії. Однак, подібні проекти в Україні є поодинокими. Тож практика навчання й подальшого працевлаштування дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, не тільки державними і комунальними підприємствами, а й приватними потребує розширення.

Окрім цього, необхідним є поширення досвіду створення шкільних соціальних підприємств й залучення психологічною службою закладу освіти до реалізації проектів у них дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, для опанування навичками, які стануть у нагоді в майбутньому самостійному житті.

Таким чином, у напрямі підтримки дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, допомогу з боку соціальних підприємств необхідно розширювати, а держава має створити необхідні умови для такої діяльності.